

к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
м. Запоріжжя, Україна

ПРІОРИТЕТИ СТРАХОВОГО РИНКУ В ІНКЛЮЗИВНИХ УМОВАХ

Поняття інклюзії давно не нове в економічних процесах, які відбуваються як в складних умовах так і на стадії розквіту. В обставинах будь-якого характеру зацікавленість громадян в діяльності і процесах визначає результативність цих процесів та діяльності. Включення громадян в загальноекономічні процеси всіма способами пов'язано з формуванням належного рівня фінансової грамотності населення, культури здійснення господарських операцій, забезпечення рівних умов життя, а відтак сприянні економічному прогресу.

У фінансовій сфері «інклюзія» визначається як процес сприяння своєчасному та адекватному доступу до різноманітних фінансових продуктів і послуг, а також розширення їх використання всіма соціальними верствами шляхом впровадження спеціальних наявних та інноваційних підходів, зокрема фінансової грамотності, з метою досягнення фінансового добробуту, а також економічної та соціальної включеності [1].

Ареал охоплення фінансових послуг з кожним роком розмиває межі в специфіки фінансових послуг. Банківський та небанківський сектори не в змозі існувати відособлено і посилення процесу інклюзії вимагає відповідати потребам фінансового ринку та його користувачів. Страхування не є виключенням. Адже доведено, що люди, які мають страховку, з більшою впевненістю живуть, ведуть бізнес, інвестують у більш ризиковані та високоприбуткові технології, а відтак сприяють забезпеченню економічної стійкості в країні.

Пріоритетом страхового ринку стає максимальна інтеграція населення у фінансове середовище з урахуванням різниці вікових груп, категорій, місцем

проживання, особливих потреб. Тому страховики мають бути готовими надати різні варіанти рішень щодо страхового захисту, який би відповідав потребам та очікуванням клієнтів. Для забезпечення інклюзії всіх категорій осіб нагальною є потреба популяризації цифрової обізнаності в країні й опанування цифрових навичок особами різних вікових груп незалежно від виду населеного пункту, де вони проживають.

Підвищення фінансової інклюзії є одним із пріоритетів Національного банку України та держави в цілому. У 2024 році зміст поняття інклюзивних умов доповнились змінами в Стратегії Національного банку України. Перелік пріоритетних завдань регулятора доповнився низкою актуальних заходів та уточнених індикаторів, зокрема, «стимулюванні розвитку фінансової інклюзії, в тому числі з урахуванням потреб ветеранів війни в Україні» [2].

Сьогоднішні події в країні змінили пріоритети всіх учасників фінансового ринку і потреби клієнтів також змінились. У грудні 2024 року у Верховній Раді зареєстровано законопроект №12372 «Про систему страхування воєнних ризиків» [3], який покликаний захистити страхові інтереси фізичних і юридичних осіб та спрямований на забезпечення відшкодування шкоди, заподіяної таким особам внаслідок реалізації воєнних ризиків в Україні. Законом передбачається створення Державного агентства зі страхування та перестрахування воєнних ризиків для забезпечення функціонування системи страхування таких ризиків. Пропонується запровадження трирівневого страхування воєнних ризиків.

1. На першому рівні системи, якщо порядком страхування воєнних ризиків не встановлено інше, зобов'язання за договором страхування в межах лімітів власного утримання несе авторизований страховик, який передає в перестрахування Державному агентству зобов'язання за договором страхування, що перевищують ліміт його власного утримання.

2. На другому рівні Державне агентство несе відповідальність за договорами страхування в межах власного утримання, а надлишкові ризики передає у перестрахування міжнародним перестраховикам через вихідне перестрахування (цесію або ретроцесію).

3. Третій рівень передбачає перестраховування ризиків нерезидентами. Їхня відповідальність визначається умовами договорів перестраховування та встановленими лімітами власного утримання [3].

Отже, перспективи страхового ринку відповідати інклюзивним умовам визначатимуться можливостями страховиків та інших учасників страхового ринку, готовності інвестувати та розвивати відносини з клієнтами.

Список використаних джерел

1. Фінансова грамотність, фінансова інклюзія та фінансовий добробут України. URL: <https://www.slideshare.net/sadovnychi/ss-148924891?ref=https://finclub.net/news/finansovayagramotnost-ukraintsev-okazalas-khudshej-v-oesr.html> (дата звернення 24.01.2025).

2. Стратегія Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-natsionalnogo-banku-ukrayini> (дата звернення 24.01.2025).

3. Про систему страхування воєнних ризиків. Проект Закону України від 30.12.2024 № 12372. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/ji12167a?an=2> (дата звернення 24.01.2025).